

ASIA

Poliisihallituksen menettely asiakirjapyyntöön vastaamisessa

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerinvirastoon 25.11.2016 saapuneessa kantelussaan arvostellut Poliisihallituksen menettelyä asiakirjapyyntöön vastaamisessa. Kantelijan mukaan hän on 8.6.2016 lähettänyt asiakirjapyyntönsä Poliisihallitukselle ja pyyntö on vastaanotettu 9.6.2016. Kantelija on saanut pyytämänsä kirjelmän 7.9.2016. Kantelijaa koskeva asia, mitä varten asiakirjaa on pyydetty, on ollut käsiteltävänä käräjäoikeudessa 15.6.2016.

SELVITYS

Poliisihallitus on antanut asiassa lausunnon, johon on liitetty poliisin tietopalvelukeskuksen selvitys. Jäljennökset lausunnosta ja selvityksestä toimitetaan kantelijalle tiedoksi.

RATKAISU

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, julkisuuslaki) 14 §:n 4 momentin mukaan asiakirjapyyntöä koskeva asia on käsiteltävä viivytyksettä ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Arviointi ja johtopäätökset

Hankitun selvityksen mukaan kantelun kohteena oleva asiakirjapyyntö on koskenut 6.10.2015 päivättyä Poliisihallitukselle osoitettua kirjettä, joka on saapunut Poliisihallitukselle 9.10.2015 ja kirjattu asiatussiin. Asiakirjapyyntö on saapunut Poliisihallitukselle 9.6.2016, mutta pyynnön kirjaaminen on tehty vasta 5.8.2016 toiselle asiatussiin. Asiakirjapyyntö on kirjattu asianhallintajärjestelmään virheellisesti kansalaiskirjeenä, minkä jälkeen asiakirjapyyntö on lähetetty virheellisesti Helsingin poliisilaitokselle, joka on 9.8.2016 ilmoittanut palauttavansa asiakirjapyyntöä käsittelevän Poliisihallitukselle. Asiakirjapyyntö on tämän jälkeen kirjattu virheellisesti uudelle, kolmannelle asiatussiin. Kantelijan pyytämä asiakirjan kopio on postitettu hänelle lopulta kirjattuna kirjeenä 29.8.2016.

Poliisihallituksen lausunnon mukaan pääsääntönä tavanomaisten asiakirjapyyntöjen kohdalla on, että niihin tulee vastata viimeistään kolmessa, neljässä työpäivässä pyynnön vastaanottamisesta. Normaalitytilanteissa kaksi viikkoa kestävä käsittely on enimmäisaika. Asiakirjapyyntöä virheellinen kirjaaminen ja lähettäminen Helsingin poliisilaitokselle sekä asian palautuminen Poliisihallituksen käsittelyyn on pidentänyt jo muutoinkin kohtuuttoman pitkää vastaamisaikaa, eikä kopiota kantelijan pyytämästä asiakirjasta ole toimitettu viranomaisten asioiden käsittelyä koskevien säästöjen edellyttämässä kohtuullisessa ajassa.

Yhdyn Poliisihallituksen lausunnossa esittämään, että Poliisihallituksen menettely asiakirjapyyntöön vastaamisessa vasta kolmen kuukauden kuluttua pyynnön saapumisesta ei ole ollut julkisuuslain tarkoittamalla tavalla viivytyksettä.

Hankitun selvityksen mukaan viivästykset asian kirjaamisessa ja käsittelyssä ovat johtuneet Poliisihallituksen kirjaamon kyseisenä ajankohtana pahoin ruuhkautuneesta työtilanteesta. Poliisihallitus on ryhtynyt toimiin tilanteen korjaamiseksi lisäresursoinnein sekä organisoimalla uudelleen Poliisihallituksen asianhallinnan ja tiedonohjauksen tehtävät poliisin tietopalvelukeskukseen. Saapuvien asioiden kirjausten ruuhkautuminen on saatu purettua syyskuun 2016 loppuun mennessä.

Edellä kerrottu huomioon ottaen katson riittäväksi toimenpiteeksi kiinnittää Poliisihallituksen huomiota julkisuuslain säännöksiin ja huolellisuuteen asiakirjapyyntöjen käsittelemisessä.

Toimenpide

Kiinnitän Poliisihallituksen huomiota viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:n säännöksiin ja muutoinkin huolellisuuteen asiakirjapyyntöjen käsittelemisessä.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen päätöksestäni Poliisihallitukselle.

Apulaisoikeuskansleri

Kimmo Hakonen

Esittelijä

Pia Tulkki-Ansinn

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi